

Hei Waldemar.

Tromsø, den 20.9.95.

Ingen av oss visste sikkert at far skrev dagbok over det som hendte oss under evakueringen. Etter hans død kom dagbøkene for dagen og har vært i Alfred's besittelse. Alfred var så smått begynt å skrive en fortelling om evakueringen, basert på sine egne erindringer om hendelsene som kommer fram i ferske dagbøker. Han fikk aldri fullført dette arbeidet før han selv døde. I juni 1995 fikk jeg dagbøkene fra Erna. Det er to kladdebøker det dreier seg om, som ble påbegynt 26/10-44 og avsluttet 14/5 45.

Far avslutter sine dagboknotater ganske brått, uten å ta med hjemreise og vårt møte med et brannherjet

Finnmark. Kan det være en dagbok til?

Jeg har skrevet av dagbøkene så ordrett som mulig, men har tillatt meg å rette på orafeil o.l.

Hilsen Oivind.

1944.

- 26/10 Stør flyvirksomhet over Varangerbotn, også en del skyting flyene i mellom. Russisk fly skutt ned. Familien evakuert til Sukkitalen med buskaper.
- 27/10 Også i dag noen fly, men ellers rolig.
- 28/10 Intet nytt av betydning.
- 29/10 I natt hørte man svære drønn og eksplosjoner på sørsiden.
Det fortelles at veien ved Vandvik var sprunget og R
(R. = Russier/om) har nådd Vandvik. I mitt hus er det innkvartert 40-50 menn. (tyskere)
- 30/10 Rølig her i Sukki og i Varangerbotn. På sørsiden en del arresterte.
- 31/10 I natt fikk vi melding om tvangsevakuering. Kl. 10 om formiddagen kom en tropp tyske soldater og juppte oss ut av gammene. Jeg og min hustru vegret oss, men det ble svart at reiser vi ikke blir vi skutt på stedet. Det ble så øyeblikkelig oppbrutt, intet fikk vi med oss. Min hustru ble skremt av truslene og ble så dårlig at hun måtte bæres til Nyborgmoen. Der var alt i et eneste rot og virvar - alle tyskere var på fylla. Kl. 8 aften ble vi beordret til Nyborg og da kunne min hustru gå selv. På Nyborg var det ennå verre enn på Nyborgmoen - alle var på fylla. Hit kom og M.O. Tudeassen fra Nesselby med 10 personer. Hele strøket Gornitak - Nesselby brenner.

Johan Alexander - Waldemar Andreas og Henrik Riisloff ble igjen i Sukkitalen. Å hvor jeg angreer at jeg lot mine stakkars kjære kjære gutter være igjen. De kunne ha vært med oss, det hadde vært lettere for oss om alle var i samme følge. Nå allerede er jeg meget urolig og engstelig for deres skjebne. Spørsmålet er, er det bare vi som er ulykkelige eller er det våre gutter som er det. Især stakkars Waldemar som hadde så dårlig på føttene. Dog tror jeg at de ikke hadde mer enn høyden 2 dager å være på fjellet. Allikevel kan jeg forstå hva guttene måtte føle når de så oss bli tatt og ført vekk som fanger.

1/11

1/11 mitt startet vi fra Nyborg (om natta falt det litt snø) Jeg med 11 personer, Harry Gundersen - 4 personer, Sigurd Hanssen - 2 personer, Per Endresen - 3 personer, Mary Manninen - 2 personer, Abraham Letho - 5 personer, samt de 10 fra Nesseby - i alt 37 personer var med i tyske biler og ble så kjørt til Pangnes i Tana og innkvartert i kirkens. Høle motre siden av Tanaelva og oppover til Aleknjarg i Polmak var alle hus nedbrent, hele dalføret nedover var under røk. En del kvevner ble utlelt av tyskerne fra butikker som var forlatt.

2/11

Ble alle som var samlet i Tana - stuet i tyske biler - ca 15-20 i hver bil. Der startet i alt ca. 18 biler til Børselv i Forsanger. Turen gikk i forstyrrelse meget rakte og under snøfall. Til Børselv kom samme dag kun 7 biler kl. 6 e.m. (ettermiddag), men resten måtte overnatte under veis, da bilene var gamle og dårlige og led av

maskinskade. Vi som var i de 7 første bilene, kom oss over til Billefjord med ferjebåt og kjørte samme kveld til Kistrand.

- 3/11 Opphold i Kistrand. Om ettermiddagen ankom resten av folget som startet fra Tana 2/11.
- 4/11 Fremdeles i Kistrand. I dag fortelles det at torsdag 2/11 e.m., besatte R. Nyborg, samt at Tana bru ble sprengt. 3/11 nådde R. til Skipagurra.
- 5/11 Fremdeles i Kistrand. Vi har det bra med eget rom i brakka. I en sønd. annen brakke er det en stor sal hvor folk ligger på gulvet i halm, deriblant hele Tana,s øvrighetspersoner, med den gamle og nye lensmannen m/familie, doktoren, kassereren m.fl.
- 6/11 Reiseklar kl. 7 til Billefjord, innskipning påbegynt kl. 2 og varte til 4,15. Derfra gikk skipet utpå og ankret opp der. Natt til den 7de kl. 1/2 2 gikk skipet ut og reisen fortsatte.
- 8/11 Været er meget godt. Mange lider av magesyke, antakelig på grunn av dårlig kokt middag. Klosettforholdene er meget dårlig, det er store køer foran alle tre klosettene. Vi er over 1900 personer stuet sammen i lasterommet på en tysk lastebåt. På dekket er det fullt av krigsmateriell.
- 9/11 Været fremdeles meget godt. Magesyken ytterligere forverret, også en del difteri ombord. 1 kvinne og 3 barn er døde ombord. Her i Tromsø blir en del dårlig syke brakt i land, deriblant fru vandrølerer

Dorum. Det er så trangt ombord at vi må sove i *sittende stilling*.
Jeg har sovet 4 timer på hele turen.

10/11 Endelig fikk vi vann ombord. Vi reiste 2 1/2 døgn sø og sø uten vann. Der var vann til matkoking, men ikke drikkevann. Ankom Narvik kl. 7 e.m., mottakelsen var arrangert meget godt. Forholdene ombord var meget usunne til sist. Alle kom seg ikke til klosettene og gjorde derfor sine "forretninger" der hvor de lå, enten i spann, bøtter eller også direkte i halmen. Når så hele folkemassen begynte landgangen, ble luften i rommet så tung at på den siste timen var det ca. 10-12 som besvimte og ble så dårlig at de måtte bæres i kandel av saniteten og kjøres til sykestua. En av mine gutter (Helmer) ble dårlig i venstre fot og ble brakt på sykehuset.

DENNE TUREN BLE OMHANDLET I BLADET "LOFOTPOSTEN" DEN 19.7.45:

Slaveskipet som kom til Narvik med 1850 dødssyke finnmarkinger.

Fullt lys over evakueringsdramaet. Forferdede detaljer kommer for dagen. Bare i en transport døde 25 finnmarkinger.

Jonas Lie gjorde oppmerksom på at 20-30 av hvert distrikts befolkning vilde bli skutt hvis de nektet å la seg tvangsevakuere.

(NTB) Under evakueringen av Finnmark tok Narvik mot omlag 5000 av Finnmarks ulykkelige. Mange ble transportert sjøvegen. En av disse sjøtransporter står den dag i dag for befolkningen som noe av det forferdeligste blant alle grusomheter i krigsårene. Det var transporten med det tyske skipet "Karl Arp" av Hamburg.

NTB,s korrespondent i Narvik var en av de første som kom ombord i dette skipet etter at det var lagt til kaien ved Narvik. Det tyske dødsskipet som det straks ble kalt, på 6000 tonn, kom til Narvik ved 18-tiden den 10. oktober 1944 (det skal være 10. november 1944, da evakueringen ikke var begynt 10. oktober/øm.) På forhånd var det meldt at det skulde være vel 1800 mennesker ombord, derav mange syke.

De evakuerte var stuvet sammen nede i akterrommet med en eneste oppgang i storluka. 2-3 meter fra nedgangen slo en ganske forferdelig stank meg i møte og i de nederste trinnene måtte en dekke nese og munn for en ubeskrivelig stank. Sunnhetsvesenet konstaterte masse tilfelle av difteri og nesten alle led av mavesykdommer og andre sykdommer. Flere døde ombord. Etter hvert som disse folkene kom opp i frisk luft besvimte de.

Nazimyndighetene var lamslått så deres ordrer ble bare rot. I sin harme tok hjelpemannskapene saken i sin egen hånd og utførte et enestående arbeide. Det viste seg å være 1859 mennesker ombord på "Karl Arp". Rummene under banjerdekket var fullastet med krigsmateriell. Det meste av dette var ammunisjon. Hele stormdekket akter var lastet med kanoner og mellom disse var det tre små bordpriveter (toalett). Uhmskhetene fra privetene hadde rent inn i proviantrummet. Omlag 300 måtte straks legges inn på sykehus og lasarett og en rekke på de provisoriske sykestuene som butikker og skolerum. De øvrige ble innkvartert i jernbanens og malmbolagets lokomotivstaller og hos private. Det var forbundet med stor fare å ta i mot evakuerte, så syke som de var, men ingen tenkte på det.

I løpet av 10 timer var alle brakt på land, registrert, bispist og innlosjert. De siste som ble brakt fra borde var 3-4 døde. Jonas Lie og Alf Whist propaganderte med at det døde bare tre personer under Finnmarksevakueringen. Kirkegårdsprotokollen i Narvik forteller imidlertid at det bare i Narvik døde 25 finnmarkinger fra denne ene transporten.

Det er uforståelig at de mange mennesker klarte å oppholde seg i dette helvete i fem døgn. De første ble stuvet inn i Tana og de øvrige i Porsanger. Det hele var så gruffullt at selv de tyske myndigheter i Narvik reagerte.

Da dette slaveskipet kom til Narvik forlangte en høyere offiser som hadde med innkvarteringen å gjøre, at disse 1850 dødssyke mennesker ikke skulle innkvarteres i byen, men de skulde i nattens mulm og mørke gå 13 kilometer til Beisfjord innenfor Narvik.

Den norske AT-kaptein Storm hevdet at det var absolutt umulig. Det ble så ikke tale om å gå til Beisfjord. De evakuerte fortalte at ingen møtte fram til Lies foredrag som han holdt rundt om før evakueringen. Enkelte få steder fikk han stuert sammen noen få personer og dem gjorde han oppmerksom på at hvis befolkningen nektet å la seg tvangsevakuere vilde 20-30 av hvert distriks befolkning bli skutt.

11/11 Vi fikk eget værelse her i Narvik, min hustru ligger og syk. Helmer som ble brakt på sykehuset i går, ble operert i dag for en snull i foten. Man ventet at det muligens blir ordnet evakuerte til Lørrige.

12/11 Det første som ble gjort i dag - var å fly til tilfluktsrommet p.g.a. sond. flyalarm. Det varte i ca. 1 time. Tirpitz ble bombet nordfor og sank. (Tirpitz ble bombet ved Klakoya i Tromsø, den 12/11-44 og sank/om)

- 13/11 I dag reiste omkring 150 mann sydover med motorbåt. Ellers intet av betydning. Været er fremdeles meget godt. Jeg er ofte meget engstelig for mine sønner som ble igjen. Hvor er de og hvordan har de det? Av den grunn får jeg lite søvn. Har mine gutter det dårlig, er det min skyld. Hvorfor lot jeg de bli igjen? Nei, det er nesten ikke til å holde ut - uten å vite hvordan de har det. Dog håper jeg at de ikke hadde mange dager å være på fjellet og at de fikk det bra når R. besatte området der.
- 14/11 Kom 2 lastebåter med evakuerte til Narvik. 1.200 mann gikk direkte ombord på Stella Polaris og fortsatte sydover. Bl.a. fikk jeg se Johan Kolstrøm, Seida med sin familie. De hadde reist fra Seida fredag 3/11 og da ble bruer over Janaelven sprengt. R. skulle være kommet til Skipagurra. Min mor var reist til Seida - søndag den 29.10., men ingen av de på østre side av Janu hadde sett henne. Hvor er det blitt av henne? Det kan være mulig at hun ble på vestsiden, men ingen av Seidafolket på vestsiden var blitt tatt med på denne eventyrferden. Så det kan være svak håp for at min mor er i live blant disse, dersom noen av de er i livet.....
- 15/11 Fremdeles i Narvik, været fremdeles meget god. I dag reiste en del med Stella Polaris sydover.
- 16/11 Intet forandring. I dag fikk jeg telegram fra Anna. Hun reiste fra Tromsø til Mosjøen for 5 dager siden.
- 17/11- I Narvik ikke noe nevneverdig nytt. Vi spiser middag - suppe - på
18/11 folkekjøkkenet og koker selv fisk og poteter daglig. Agnes innlagt på lasarett forleden for difteri.

- 19/11
sønd. Kl. 8 morgen fikk vi beskjed om å reise. Kl. 11 måtte vi være på kaia og kl. 6,30 e.m. ferdig med innskipning. Reiste fra kaia kl. 7 med Stella Polaris, været meget godt.
- Jeg har det fryktelig tungt og er engstelig for mine sønner. Må forsøke å holde det skjult for min hustru som er svak og tar det i synlig tungt. Hver 3. natt får jeg sove, så tungt og meget tenker jeg på mine sønner og deres skjebne.
- 20/11 Vi har det bra ombord.
- 21/11 Kl. 10 f.m. ankom vi Mosjøen. En del snøfall. Her ble vi plassert i kinolokalet, har kun sitteplasser og huset er stappende fullt. Det ser håpløst ut dersom vi blir nødt til å være her over natta. Kl. 5 e.m. fikk vi melding om at vi får reise til Trondheim samme dag kl. 7.
- 22/11 Det var så fullt på toget at jeg måtte stå hele veien til Trondheim og var så trett ved ankomsten at jeg verken kunne stå eller gå. Kl. 8 ankom vi Melhus og da var det flyalarm i Trondheim og en del skyting. Fjorder ble minelagt av fly, ble det fortalt.
- Her i Melhus har vi det ganske bra, bortsett fra at mor med barn under 7 år ikke får lov å være sammen med menn og eldre gutter. All vår bagasje som vi ikke kunne bære i hånden, måtte bli igjen i Mosjøen.
- 23/11 Bagasjen vi forlot i Mosjøen er ennå ikke kommet frem. Var innom handelslaget i Melhus, betjeningen og især bestyreren var meget overlegen og nektet å selge fyrstikker og annet til de evakuerte. Derimot var private kjøpmenn meget imotekommende.

- 24/11 Kl. 12 forlot vi leiren for å reise med tog til Oslo, men måtte i venteværelset vente på tog i 8 timer. Var både trøtt og sulten. Ved avgang fra Melhus fikk vi 1/2 brød og tilsvarende margarin til hver rson som vegmat.
- 25/11 Ankom Oslo kl. 5,15 e.m. - mottakelse ved A.T. (innkvartering Ila skole) Ingen som ikke selv var med, kan forestille hvordan man følte det å komme fra sporen til hodet, krypende så naken som vi. I harme måtte man forlate hjemmet, men harmen var ytterligere ved komsten til Oslo ....
Den første jeg møtte da jeg steg av toget, var min bror Abraham.
- 26/11 Jeg og Jacob Tapio var i byen og besøkte Abraham. Vi var flere sønd. hundre på Ila skole og ble betjent av Solskorsets folk.
- 27/11 Jeg og Tapio begynner vandring i byen etter de anvisninger man har fått meddelt i bladene og folket her. Vi var på 4 kontorer:
Opplysningskontoret - der satt Svein Abrahamsen fra Kiberg. Der sitter også Dørum fra Kirkenes, men vi traff ikke ham.
Derfra gikk vi til Hjelpkontoret - intet der. Måtte videre til Politipresidentens kontor, der fikk vi ordnet med kontrollbok. Så tilbake til Hjelpkontoret hvor vi fikk kontrollnummer, med hvilket vi engang skal komme inn å få erstatningspenger m.v... Der fikk vi også krigsskade-legimitasjonskort.
- 28/11 Bading, ellers ikke noe særlig.
- 29.11 Flyttet til Hammer pensjonat, Ljan. Bestyrerinnen her er en finnmåring; fru Elly Ferman fra Ljånes - en meget grei dame.

Her har vi gode værelser, seng og sengetøy og god utsikt over Bundefjorden? Ellers en god og trivelig plass.

- 30/11 En tur til byen og kontaktet Røde Kors om kløehjelp m.v. Fikk underklær til barna og hustru, samt strømper og sokker til barna. 2 av guttene fikk trøye og bukse hver og jeg selv fikk kr. 500,- i kontanter.
- 1/12 Jeg er syk og ligger hele dagen. Riktig godt vær, forrige fredag var det falt litt snø, men nå er den borte igjen.
Nei, hvor tungt jeg har det mange ganger. Især søndager når jeg ligger og tenker på mine kjære gutter. Har de sluppet fra dette med livet og hvordan har de det. Å - det er tungt og ikke vite noe om dem der hjemme.
- 2/12 Var i byen og fikk ikke utrettet noe.
- 3/12 Besøkte Abraham. På hotellet var også Alf Larsen og Aastrom, samt Bekeng. En del brennevin og fylla, Bekeng deltok ikke.
sond.
- 4/12 Intet nytt av betydning.
- 5/12 J. Tapio og andre reist til Kråkstad og innlosjert på bondegårder.
- 6/12 En tur til byen. Var innom N.K.L.'s hovedkontor og snakket med kontorsjefen, disponenten og formannen. Disponenten opplyste at jeg kunne få utbetalt innskuddspengene mine. Ved nærmere undersøkelse viste det seg at jeg ikke hadde innskudd innestående der. Alltså har ikke Falk sendt inn vårt innskuddkapital. Hvor er det da blitt av pengene? Har Falk vært en kjeltring? Etter de siste begivenheter der

hjemme - da han fikk av A. Mikkelsen 7 l. melk, som han skulle dele ut til folk uten kort og uten penger. Han tok både kort og penger og benyttet det til sin egen fordel. Men vent Folk - vi truffes nok engang!

Snakket med Tapio i telefonen. Han har ordnet det slik at jeg antakelig får hus i Kråkstad.

7/12

Var en tur til Oslo og fikk av Hjelpkontoret stonad til klækjøp kr. 500,-. Snakket også med Dundas som er i byen. Truff også Marianne Amundsen (Mauritzen).

Fikk ved middagstid melding om at jeg ikke fikk hus i Kråkstad for i morgen, samt at pensjonatet blir for evakuerte og ikke for tyskere.

Kl. 7 e.m. ankom tyskerne og det ble da bestemt at tyskerne allikevel skal ha pensjonatet og ikke evakuerte. Alle evakuerte må ut innen morgen kl. 10.

8/12

Tyskerne kom kl. 8 morgen og vi måtte ut kl. 1/2 10. Reiste så til Oslo hvor vi ble innlosjert for dagen i Postkafeen og der fikk vi mat. For turen til Oslo fikk jeg av en mann kr. 100,- og fra hans frue kr. 50,-. Dessuten fikk guttene kr. 18,-, hustru og dotrene fikk 1 sett undertøy hver. Av samme mannen fikk Torleif og Alfred 1 par ski m/staver og bindinger. Mannen var fra Kråkstad, men navnet hans hadde ingen spurt etter.

Om e.m. kl. 4 startet vi fra Postkafeen til stasjonen ledet av en A.J. gutt. Kl. 5,10 avreise fra Oslo. Kl. 6 ankom vi Kråkstad, hvor vi ble mottatt av en av stedets menn og kjørt med hest til en snekkerskolehus og ble så fordelt for natta. Sofie med 3 gutter i en gård og Berit med Dokka og 2 gutter i en annen, mens vi to med Oivind i skolen. Mat fikk vi i 3 forskjellige gårder. Noe storm og regn, sludd og 6-7 cm snø.

Mottakelsen var bra og det samme er huset, men den er og rekvirert av tyskerne - så det er ubestemt hvor lenge vi får lov til å bo i huset her.

9/12

Var oppe ved prestegården og spiste frokost i samme gården som i går. Sofie spiste hos Bjoner og overnattet der. Berit og Dokka i en annen gård der oppe. Berit og de 3 andre fikk kr. 10,- hver i samme gården.

Var også og ordnet kort for mat og tobakk. Kjøpte brød, margarin, farin, fisk, sild og poteter. Det er ordnet dårlig med mat i forretningene til de evakuerte, men håper det ordner seg snart. Melk får vi 10 l. pr. dag. Av Bjoner fikk vi litt kjøtt, 4 kálhoder, gulrotter og løk, så det blir middag i morgen. Likeså kom fruén hvor jeg spiste med: 11 egg, 1 brød, 3 l. melk, 6 stk. B-såpe, 1 genser, 1 bluse, 1 underskjørt, sytråd m/nåler og stoppenåler. Senyer har vi og ordnet i dag, slik at vi alle kan ligge her i arbeidsskolen - her er det elektrisk lys og dusjbad. Alt synes å bli bra bare vi får bo i skolen for de f... tyskerne.

10/12

sønd.

I natt lå vi alle her i arbeidsskolen og måtte fyre om natten, da vi hadde ennå dårlig med sengklær. Om formiddagen hadde vi besøk av form. i Sanitetsforeningen. Han hadde med seg litt ferske poteter og grønnsaker, så vi får god middag i dag. Jeg ble med henne hjem og fikk litt sengklær, samt en trøye, bukse og vest til meg selv. Fruen til ordføreren kom med 2 gryter, men vi mangler jo ennå en del kjøkkensaker. Håper å få sammen såpass at vi klarer det ved hjelp av herr Liby? Han er en meget hjelpsom og grei mann, som er ute både seint og tidlig og organiserer til oss det vi trenger. De folk vi hittil har kommet i kontakt med, er meget kjekke og hjelpsomme og alle

synes å gjøre sitt til for at vi skal trives og ha det bra. Selvfølgelig er her de og som ikke forstår eller vil forstå vår nød og vil helst ikke hjelpe til på noen måte. Har ennå ikke fått vite navnene på disse. På en gård var de så umulige at familien Elda fra Alta måtte flytte derfra. Det samme er det med folk i den gården hvor Hilbert Iversen bor. Jeg hørte at han og må flytte. Navnene på disse fører jeg opp så snart jeg får vite hva de heter.

Tilføyelser til side 1, den 31.10.44.

Min sønn Johan Alexander og Johan Letho var allerede den 30.10. gått over Sukielva til A. Letho,s gamle av frykt for at det muligens ble spørsmål etter ungdommer av tyskerne. Om kvelden kl. 11 kom min far oppover til oss med melding om tvangsevakuering. Jeg gikk da til de andre gammene og foreslo å flytte lenger opp, over Store-Bacevarre, men alle var i mot det. Da foreslo jeg at man forholdt seg absolutt rolig om dagen og ikke tenner varme, da røken vil rope vårt oppholdssted. Dette gikk alle med på, hvorfor man kokte om natta.

Min far fortsatte så kl. 3 om natta til andre siden av elva hvor Alexander var. Han fikk med seg A. Letho,s 2 militærfrakker, 1 kasserolle kjøtt, brød og margarin. Om morgenen kl. 8,30 gikk så mine 2 andre sønner Waldemar Andreas og Henrik Rudolf, samt Abr. Letho jr. til den plassen hvor min far og Alex var. De fikk med seg noe kjøtt, gryn, salt m.v.. Alle disse - samt Einar Manninen - som var på den andre siden av elva, men på en annen plass, ble igjen der borte. Jeg forsto av tyskerne at gammene ikke skulle brennes, men sprenges. Av de meldinger jeg fikk av

min søster Anna, så hadde min bror Nils og Edv. Tapio vært i Luki for å lete etter oss, da det var kommet den bestemmelse at lapper fikk bli igjen. De fant oss ikke da vi hadde måttet forlate plassen ca. 2 timer forut. De hadde funnet gammen hel og da antar jeg at også maten som ble igjen etter oss - ikke var blitt ødelagt av soldatene. Alle våre kuer, ialt 9 og ca. 20 sauer ble tatt av tyskere, men jeg tror ikke de kunne få med seg dyrene så langt. De måtte gå over myrer som ikke var frosne ennå og som ikke bar kuer, så jeg antar at de har skutt kyrne et sted i myra. Men fikk mine sønner vite det og gjøre nytte av kjøttet?

Min hustru tok det fryktelig tungt til å begynne med, da guttene ikke ble med oss, men jeg og vi alle har snakket og trøstet henne, så nå er hun rolig. Med meg er det ennå ikke stort bedre, men må forsøke og skjule det for min hustru.

11/12- Fikk ordnet med forskjellige småting.

12/12

13/12 En tur til Oslo med Sofie og Berit. Sofie festet seg som hushjelp hos dr. ?

Vi var en tur hos Jakob Borresen og fikk der en del klevarer, samt kr. 100,-. Sofie og Berit fikk kr. 50,- hver. Vi kjøpte også 1 dress til Thorleif kr. 94,- og en del klevarer til mamma og dotrene tilsammen kr. 285,-.

14/12 Også en tur til Oslo - jeg og Jacob Tapio, men fikk ikke utrettet stort.

15/12

Også i dag en tur til Oslo og fikk bestilt en dress for levering 15.2.45. Snakket med Fylketsfullmektig Norvik og Per Hombug? Lensmann Mikkelsen kom og til Oslo i går og jeg snakket med ham i dag. Må en tur til Oslo på mandagen for å få ham til å attestere om brannen der hjemme og især lesere, som ikke var assured. Det er derfor usikkert om man får noen erstatning. Jeg så Per Klemetsen i Oslo i går, men jeg fikk ikke til å hilse på ham, da han gikk i uniform. Min søster Anna traff jeg i byen, men fikk snakket svært lite med henne. Hun skal begynne på handelsskole.

16/12

Fikk i dag utlevert noe fint, nemlig kjøttkort. Men ingen kjøtt er å få. Vi hadde på ukerasjoneringkortet for krigsskadede litt kjøtt, flekk, kjøttkaker, fiskehermetikk m.v., men fikk ikke kjøpt noe av det. Det vi får til middag er klippfisk, men vi er vant med fisk, så vi spiser hver dag klippfisk på kjøtt/flekkkortet.

Vi fikk i dag gjenkjøpsbok, men får ikke noe med den da der er gjort en feil i forsyningsnemda med den. Vi var i Ski og ville kjøpe kjøkkenutstyr, men de fleste nektet å selge da det ikke var riktig ordnet av forsyningsnemda. Det var en forretning som solgte oss kopper og tallerken. Vi hadde leid en hest til Ski.

17/12

Bjarne har vært syk. Først var en søster her i går og i dag og senere kom dr. Mathisen. Men det var ikke annet enn antakelig streng forkjølelse. Ellers ikke noe av betydning. Snøfall.

18/12

Var en tur til Oslo og forsøkte å få fatt i de 2 sekkene med tøy som måtte etterlates i Sand. Mosjøen, men har ikke kunnet få fatt i de. Det er å frykte at de er kommet bort.

Har kjøpt 4 par ytterbenklær til de 4 yngste guttene, de kostet over kr. 100,-. I dag regnet det hele dagen og det er isholke. Det var mørkt og glatt da jeg kom fra Orlo og jeg falt så stygt og slo meg i høyre hofte. Etter at jeg kom hjem, ble det nesten umulig å gå.

- 19/12 Mildt og regn, meget tett skodde som har vært fra i går. Ellers rolig som vanlig.
Fikk brev fra Anna med kr. 20,- som julegave. Foten min er dårlig i dag.
- 20/12 Været som i går. Sofie ligger syk og legen beordret ro, men kunne ikke med sikkerhet si hva det var i halsen hennes.
- 21/12 Været det samme. I dag fikk vi to pakker, den ene var fra formannen i sanitetsforeningen - frk. Skau og i den var det færeskinke og en del andre matvarer. Den andre pakken var lagt i gangen og i den var det håndklær, laken, kopper, tallerken og gafler m.v. Vi vet ikke hvem som har lagt den der. Alle gaver og matvarer er selvfølgelig meget kjærkomne. Folk viser en stor offervilje og gavmildhet ovenfor de evakuerte. Senere på dagen fikk vi 1/2 sekk potet, kålhoder og kålrabi. Vi fikk også kjøpe 1/2 kg. kjøttdeig pr. husets medlem.
- 22/12 Regn og skodde har det vært siden mandag. I dag hadde vi badedag.
- 23/12 Oppholdsvar. I dag fikk jeg kjøpt: 11 bokser hvalkjøttkaker, 11 bokser fiskekaker, 11 bokser kippers, 11 bokser sardiner, 19 1/2 l. melk, samt en del andre varer for tilsammen kr. 125,-. Barna

fikk 7 svenskepakkor som innholder smør, pålegg, risengryn og rosiner m.v. Idag er det lørdag og lille juleaften og vi hadde risengrynsgrøt som i gamle dager.

Jula tegner til å bli bra hva mat angår. Men ellers er det kanskje verre nå enn ellers. Som for eksempel i dag så var jeg så tung i sinnet at jeg ikke visste riktig hva jeg skulle gjøre. Mine tanker var kanskje mere i dag enn ellers der hjemme hos mine kjære sønner.

Hvor er de og hvordan har de det? At jeg var så dum at jeg lot de skilles fra oss. Men ingen kunne tenke seg til at hele familien skulle bli tatt, man fryktet kun for ungdommen. Hadde man visst at det skulle og kunne bli såpass godt her, har det vært meget hyggeligere at man var alle med.

I dag hadde vi oppgjør og fikk utbetalt dagpenger kr. 264,-.

24/12

Pent klart vær i dag. 4 fly mot nord retring Oslo. Kl. 8,15 begynte fryktelige drønn fra Oslo-kanten. Vi hørte flydur, tydeligvis mange fly. Fint måneskinn. Her er ingen snø og sola ser man daglig og i dag var det riktig fin solskinn.

25/12

1ste juledag var vi i kirken. Presten Solbu talte og kirken var fullsatt. Den 15 des. ble 50 prester og 4 bisper sendt fra Drammen til ???

Om ettermiddagen var jeg og min hustru til aftens i Damlehjemmet, som er vårt nærmeste nabo. Der var det koselig og vi ble også buden på juletreffest som avholdes 4de juledag, hvor også presten skal delta.

Sofie og Berit var buden til aftens hos en familie 2 1/2 km herfra. Fruen der er nordlending og er fra ?

- 26/12 Annen juledag er det frost og klart vær og fin solskinn. Først gikk jeg og Oivind 1 1/2 times tur om formiddagen. Om ettermiddagen gikk jeg med hustru og Oivind 1 1/2 times tur en annen veg enn den om formiddagen. Oivind syntes det var rart at presten første juledag sa at det var ikke mange veier, det var bare en vei og nå ser han at det er mange veier. Det kunne ikke være annet enn at presten ikke hadde sett annet enn den ene veien han kom hit på. Oivind er 4 1/2 år gammel (glogg fyr/om.)
- 27/12 Jeg skulle til Oslo i dag, men da Tapio ikke kom, så ville jeg ikke reise alene. Ellers ikke noe av betydning, betydelig militt og noe vind fra sørvest og skodde.
Sofie, Berit og Dokka er ute og spiser kvelds hos?
- 28/12 Var buden til Gamlehjemmet på juletefest. Min hustru var syk, men jeg og Oivind var der. Det var en hyggelig stund med tale av presten Solbu.
Hele kvelden mellom 11-12 var himmelen farget av lysstråler fra Oslo og utover fjorden til Moss og Horten. Det var fryktelig å se og høre de kolossale drønn.
- 29/12 Var det sanitetsforeningens juletefest for evakuerte. Også der talte presten Solbu og det var hyggelig stemning med underholdning av Kråkstad sangkor, musikk ved læreren og organisten. Alt forløp pent og hyggelig og de fleste evakuerte var møtt frem.
Atter var det flyvirkosomhet og kraftige drønn å høre.
- 30/12 Alt rolig - intet nytt.

31/12

Allt som vanlig. Vi evakuerte går og besøker hverandre. Vi hadde besøk av handlende Helene Lie og mannen. Av dem fikk vi i nyttårs gave: en fruktskål med 20 egg og en kake. De er ellers og riktig kjekke folk. I dag var det stor flytrafikk.

1945

1/1

Nyttårsdagen opprørt med klar himmel og noe kaldere. Om formiddagen besøkte jeg Tapio, s og om ettermiddagen besøkte de oss. Dagen gikk lystig og hyggelig.

19/1

I det nye året har det ikke vært noe spesielt, alt er stille og rolig her. I går var jeg en tur i Gulskog i Drammen for å lete etter tøyet vårt som ble igjen i Mosjøen, men kan ikke finne det noen steder. En av mine sekker har vært i Gulskog, men ingen der visste hvor den var blitt sendt. I dag fikk jeg høre en gledelig melding - om at vi har håp om å få komme hjem til sommeren. Forleden ble det i Kolbotn tatt 2 mann for noe ulovlig virksomhet - antakelig spionasje. Hittil har det vært bra her, men vantrives gjør man. Det ser ut for at det også blir vanskelig om mat. Margarin er ikke å oppdrive, litt fisk har man fått som erstatning. Har ennå 12 kg. margarin til gode. I dag er det nordlig vind og snøfall. I går var det over minus 16 grader.

24/1

Johan Alexander, s bursdag.

Siden den 19. f.m. har jeg ikke skrevet daglig, da den ene dagen er lik den andre.

I natt hadde jeg en drøm og derfor skriver jeg i dag. Jeg drømte om at vi var der hjemme og at Henrik og Waldemar var borte. Vi visste ikke hvor de var før det kom en buss med masse folk. Bussen kom nordfra til veien ca. 150 m. vestenfor Anthi,s branntomt. I bussen så jeg en som satt bakerst og det var Waldemar. Han fortalte at årsaken til at de var så lenge borte - var at de hadde vært i Grasbakken. Henrik var blitt igjen der, men skulle komme senere. Nå har jeg tenkt over dette - hvor er Waldemar og Henrik? Er de ikke kommet i forbindelse med Alexander og bestofar da de gikk fra oss i Suki? Å hvor jeg har angret og angret fremdeles at man skulle være så dum å la guttene gå fra oss. Var det bra eller var det dårlig for dem? Ja det får tiden vise. Nå er det så mange netter jeg ikke får sove nettopp av frykt for hvordan guttene har det og hvor de er.

Siden den 19/1 har jeg vært mange turer i Oslo på jakt etter kløvarer, sengetøy m.v. Av kløer har jeg fått kjøpt det viktigste, men sengkløer o.l. mangler vi ennå en del. Nå har kommunen her nektet utbetaling av penger til innkjøp av kløer mere enn kr. 200,- pr. husstandsperson. Jeg har til dags dato fått utbetalt kr. 2340,- til 11 personer. Ennå må jeg kjøpe for 7-800,- kroner, men om jeg får det godtgjort eller ikke får man se siden.

Av mat er det så lite som det kan bli, vi har tørr stomp og klippfisk uten fett. Margarin har vi ikke sett i dette året. Vi skulle få fleisk som erstatning for margarin, men får kun det som er ved siden av flesket, nemlig kjøtt. Kan hende det er 10 % fleisk. Vi fikk et par ganger sild og da kunne man spise seg mett. Vi har forresten hatt

flere ganger, ja alt for mange ganger middag av kål og poteter med buljongterminger. Ja alt er og må være godt, selv om man er sugen og sulten hver dag vinn ikke mer på den klippfisken daglig.

Her ser det ut som det begynner å bli vårlig allerede. Jeg begynte på arbeid i går hos firma Karl Andersen, som driver vedhogst her med 50 mann for tyskerne. Jeg skal sage ved og bære det inn, fyre i rommene og se til at alt er i orden med renslighet og blanding m.v. De 50 mann bor her på samme skolen som vi og de har 2 saler og 2 værelser, samt kjeller til kjøkken. Vi har i annen etasje 2 værelser og kjøkken.

Vi går alle, jeg tror alle evakuerte - bare og venter på den dagen vi kan reise nordover igjen. Her er ikke noe blivende sted for oss. De fleste bønder her ser på oss som noen utskudd eller noe i den retningen. Det nytter ikke å gå til bonden for å kjøpe flekk, kjøtt, melk eller noe annet. De har ikke noe av det vi spør etter, men vi ser når byfolket kommer, så reiser de tilbake med fulle ranster med borsvarer m.v.

21/2

Jeg er ikke av de som tror meget av det jeg drømmer, men merkelig nok hadde jeg i natt igjen en drøm som går sterkt inn på meg. Kanskje det er nervøsiteten, det er noe jeg ikke har kjent til tidligere. I allfall føler jeg som om det er noe ekstra som truer meg, enten er det sykdom eller noe annet. Jeg er dog overbevist om å klare meg uansett hva det er. Men - altså det er i anledning drømmene.....

25/2

Jeg har arbeidet hele uken nå og tiden går da litt fortere. I går var jeg i Oslo, men der var det ikke stort å få kjøpe. Jeg fikk kjøpt 3 par beksomstaver.

Her er stor flyvirkksomhet, noen skytes ned fortelles det. Natt til fredag var det bombet i Horten?

Fremdeles meget engstelig for mine tre sønner. Tankene kan ikke dreie seg om annet. Hvor er de og hvordan har de det? Har mine kjære kjække gutter det bra, er de friske, er de i livet? Hvordan har også de andre det? Ja, det er en gåte for oss. Hadde vi ennå vært på den andre siden av grensen, hadde man vel hatt forbindelse - men her er det umulig å få noen forbindelse.

26/2

Rundt omkring her kastes ovenfra mat og klær m.v., men tyskerne plukker det opp.

Flyalarm er det også til stadighet her nå. Det bombes også i Horten, Moss og flere sådanne plasser.

Jeg har hørt flere ganger om at oppe i Finnmark er mye sykdom - difteri og mange er døde. Dette med mange andre ting som man hører, kan jeg ikke fortelle til min hustru, da hun ikke tåler å høre slikt. Hun er svært meget nervøs, så jeg må til stadighet forsøke å trøste henne med at der nok er alt godt o.s.v., slik at hun ikke skal behøve å ta sorgene på forskudd. Man får leve i håpet om at alt ordner seg nok til vårt beste. Jeg er nok helt klar over at vi treffes nok ikke alle mere der oppe. En del av oss her nede og en del av de der oppe er nok borte når vi en gang kommer så langt at vi får høre fra hverandre.

Stakkars Alexander, jeg tror sikkert at han er tatt som soldat, men jeg tror fullt og fast på at han klarer seg, idet han sikkert er med på den rette siden og kjemper for vårt felles sak og frigjørelse. Og for fritt og selvstendig Norge, Norge for Folket.

7/3

Siden jeg sist skrev, er forholdene nesten på samme måte. Meget bedre med mat har vi nå, da vi får fersk fisk, tran og silde. Her er 50 skogsarbeidere fra Oslo, Lillestrøm og Aarnes - riktig rolige folk. Jeg har jobb hos disse, sager og klyver brensel. Jeg har kr. 1,40 pr. time + kr. 3,- pr. dag i diettgodtgjørelse og av staten får jeg kr. 1,- pr. time, eller rettere - min daglønn er i alt kr. 19,75. Sofie arbeider her som kjøkkenhjelp og hun har kr. 1,05 pr. time.

Her synes å være nokså spent nå, idet mye tyder på at Sverige og blir innblandet i krigen. Går Sverige med de allierte, hva blir det her da? Blir muligens kortvarig, men hard krig. Vi er da meget utsatt akkurat i dette stroket, men heller det enn denne fangjetilberelsen. Her på denne plassen vantrives jeg kolossalt. Her er folk av en så kald og overlegen natur at det er umulig å komme i kontakt med dem. De fleste ser ned på oss som om vi med vilje er reist hit ned til byrde og plage for dem. Til jul fikk vi meget god mat, men siden har vi levd på torr stomp og torr klippfisk. Flere ganger har jeg spurt de forskjellige bønder om å få kjøpe litt kjøtt eller flesk, men helt umulig. Jeg for min del skal la bondedjævelen her være i fred, så lenge jeg selv får fred. Men vil de ha meg på våronna, skal de få vite at jeg ikke har bruk for deres skitne svartelørskroner, men mat for mitt arbeid.

Ellers har man tankene bare der nord hvor også våre kjære sønner er. Hvordan har de det mon tro, hvor er de og hvordan oppfører de seg? ... Er tankene som stadig plager meg. Jeg har som før lite advart og lite opplyst guttene om denne verdens ondskap og farer. Er de nå kommet bort fra slekt og venner, kan de snart finne seg dårlige venner.

Mens vi alle var hjemme og samlet, oppførte guttene seg monstergyldige, og jeg vil inderlig håpe at de fortsetter på samme måte til vi møtes igjen. Dette er mitt høyeste ønske og håp.

14/3

Det er fullstendig vår her, snøen forsvinner meget hurtig og jo mer vårlig det blir, dess utrikeligere blir det. Man tenker bare på hva man har av arbeid å utføre der hjemme.

Nå ser det ut som om her skal bli gjort noe. I natt var det mange sprengninger over hele syd Norge. Det gikk hardt utover jernbanen mange steder.

15/3

I dag har vi fått den ene av våre savnede tøysekker. Den var åpnet i Gulskogen og meget manglet i den sekken: 1 kjole, av 3 par nye guttesko manglet en av hvert par, 1 par damesko, snesokker m.v. Det er sorgelig i hvilken forfatning man får sine saker igjen på. Røvet og ranet blir man alle steder.

20/3

Jeg er meget plaget av isjias og må slutte å arbeide.

22/3

Var i Oslo i dag til dr. Voss - han beordret ro. I dag fikk jeg først vite at for 3 uker siden var det tillatt å skrive til Finnmark. Jeg skrev da til mine tre sønner der oppe. Jeg tror det for sikkert at dem vet eller har hørt hos Per Paulsen hvordan vi har det her. Men for at de skulle få vite hvordan vi har det nå og om mulig få svar fra guttene og få vite hvordan de har det og om de alle er i livet. Hørte også i radioen i dag at tyskerne trekker seg hurtig tilbake i vest. Tror sikkert at krigen er slutt innen utgangen av april.

- 24/3 I dag har Waldemar fødselsdag og er 18 år. Men hvor er du min kjære gutt i dag, dine foreldre har ikke glemt deg.
- 25/3 En prest ble avskjediget i dag igjen, var en av de ubønnede.
- 26/3 Jeg drømte i natt om vår Henrik og dr. Skogsholm - er Henrik syk?
- 27/3 I dag var Sofie, Berit og Dokka på den tredje turen vår til gårdene her i Kråkstad. De skulle forsøke å kjøpe noen liter melk og egg til påske. Alle bondene har det samme svar til oss evakuerte: "Vi har ikke mat til oss selv og langt mindre til andre. Alt er requisert og kontrollert." Jeg og vi alle ser det når folk fra Oslo kommer hit og fyller sine ryggsekker med hvitemel, egg, fleisk, kjøtt og fløte. Tydelig bevis på at de har matvarer, men vil ikke på noen måte hjelpe de evakuerte. Vi vil jo heller ikke ha noe for ingenting. Vi byr dem betaling i penger så mye de vil ha, men nei, det nytter ikke. Jeg hører det meget ofte at det blir sagt av bondene at finnmarkingene er noen helt usiviliserte folk - utenfor all folkeskikk, og at de er alle N.S.-folket som romte unna russen. Sånt er så ergelig å høre og gjør tilværelsen dobbelt så tungt å bli her.
- 28/3 Til påske fikk vi av mat 3 ferske torsk, som sikkert var 3-4 uker gamle, samt noe sild som jeg saltet, men den er uspiselig. Ellers var det å få 2 kg. margarin og 1/4 kg smør. Dette var vår påskemat i en av landets beste jordbruksdistrikter. Fy fan for noen bønder. Jeg skulle ønske at disse folk engang fikk føle hva det vil si å være uten mat. For det er ikke alle, eller rettene sagt ytterst få som forstår

våre situasjon. I dag går det slike rykter at man får håpe det blir slutt på krigen hvilken dag som helst.

8/4

Nå er det så vanskelig med mat som det overhode kan bli. Vi har forsøkt hva vi kan for å få mat, men det er umulig. Jeg har nå fått riktig kjennskap til hvorfor bondene i Kråkstad hater oss. De kaller oss for nazister, usiviliserte og stygge folk som er rømt vekk for russen og kommen hit til stor byrde for folket. Intet kan sære meg mer enn betegnelsen "nacist". De kunne like godt rispe meg i armer, ben og ryggen med kniv og jeg ville tåle det enn nazist-tittelen. Kan jeg få anledning til å flytte vekk fra denne forbannede plassen, gjør jeg det med glede - selv om jeg kom til å sulte enda mere andre steder. Bare jeg slipper å høre den forbannede N.S.-betegnelsen. Jeg har nå fått vite at det er fra N.S. hold at det er kommet ut at vi og er N.S. Da vi kom hit var fostersønn til fruken Julie ? og Vesle Jacobson, som var mye sammen med mine barn. Jeg visste at de var N.S. og da mine barn holdt seg unna N.S.-barna, sprette de ut rykter om at vi fleste fra Finnmark var N.S.. Dette vare noe alle bet på med en gang. Fy fan - måtte jeg en gang for jeg forhater stedet, gjøre opp med N.S.-pakket her. De er ikke flere enn at jeg alene kunne klare et oppgjør med de.

9/4

Jeg så i dag en nazigutt - Eilif Brokman på toget, med en revolver i hånden fektet med. Jeg hadde mest lyst til å gi ham en ordentlig omgang, men tror det er best å la slikt være til vi er situasjonens herrer.

10/4

Ja, nå begynner det å bli litt lysere for oss - for hver dag som går. Det blir tydeligere at naziveldet synger på siste verset. Jo, jeg kan ikke bestride den glede jeg føler i meg hver

gang jeg ser i bladene at den røde hær formelig velter seg over nazistene. Det kan vel umulig gå lenger enn til slutten av april eller innen 1. mai at nazihjertet får en evig hjertefeil - kanskje hjertet slutter å fungere. Ja - til fans med hele naziveldet.

Det er kan hende bra at jeg har så stor familie å ta hensyn til, for jeg har mange ganger hatt lyst å foreta noe ....

Tross alt har jeg holdt meg klar fra de såkulte lovens håndhevere, som i grunnen ikke er annet enn lovens overtredere.

12/4

Jeg må visst snart rope et 3x3 hurra for de allierte, men må visst enn ihvertfall til 1.mai.

Jeg føler på meg at 1. mai kommer til å bli en avgjørende dag i verdensbegivenhetene og bli hele verdens frihetsdag.

15/4

Allt tyder på at enden av djevelskapen er nær. Det er bare litt - ja, ikke så lite vanskelig heller å kunne følge med i begivenhetene. Meget sjelden får man høre korrekte nyheter. Eneste jeg får er "Fritt folk" (fy fan)

20/4

Jeg begynner å forstå hvorfor jeg og vi fra Finnmark får så sjelden høre korrekte nyheter (London-nyheter) Vi blir kull for nazister og derfor er folk flest direkte hatske på oss. Det har tilværelsen dobbelt som vanskelig for oss her. Spesielt har de såret og hånet mine barn så de minst mulig kan vise seg på veien, det er bare håmsord å få.

Å hvor inderlig jeg venter på frihet og frelse, så jeg atter kan bekjenne mit parti. Nå må man ennå være redde disse forbannede desperate nazi-rottene.

22/4

I dag går det fra Aarnes 10-15 mann til Sverige, som jeg har fått avgårde herfra av skoghuggere? Dår det som jeg tenker og tror og som det høres ut til - skal de fordømte N.S. og tyskerne føre krigen over på norsk jord. Da blir også jeg med til Sverige for derfra å kunne komme på den sikre siden for å kjempe mot våre undertrykkere og disse forbannede N.S.-rottene.

26/4

Nå kom det 3 gutter fra Mjondalen, som jeg vil forsøke å få over grensen. De vil bli med i frigjørelsen av Finnmark. Herfra reiser også 1-2 mann og muligens også jeg med hele familien om jeg så må skyte en del rotter underveis. Jeg tror jeg kunne klare med h.f. (h.f. -hjemmefronten/om) hjelp å få en bil til min familie, for å få dem til Sverige og i sikkerhet.

28/4

Nå er det sikkert at jeg får de 4 guttene og kanskje 2 jenter over og videre til Finnmark.

Min hustru er ennå noe svak etter bronkitten, så jeg kan vel ikke reise med familien. Men Sofie og Berit er bestemt på å reise for å komme seg til Finnmark og melde seg der til felt- eller lasarett-tjeneste. Alt må settes inn for Norges frigjørelse. Jeg har 3 sønner der oppe, som nok sikkert er med på en eller annen måte i frigjøringskampene der.

29/4

Hurra, hurra - hurra. Ja kanskje det var for tidlig, men ryktet vil vite at nazihjertor er sluttet å funksjonere. Det fortelles at det nå er våpenstillstand og Sovjet-flagget vaier nesten over hele Berlin. Sofie

og Berit har bestemt seg for å bli her ennå, da man tror på fredelig forhold i Norge etter tyskeres fall.

Andr. og Hans Saua, Johan- Vardo, John Jobiassen, Polmak og en gutt fra H.fest reiste i dag herfra for å dra til Sverige. H.f.s. transportfører overtok transporten herfra som forrige gang. I alt har jeg fått ca. 25-30 mann over til Sverige, alle med løfte om å kjempe for Norges frigjøring. Jeg anså det best at guttene kom seg over for N.S. og tyskerne begynner å ta ungdommer.

30/4

Det opplyses i dag fra enkelte kilder at det ikke er våpenhvile, andre forteller om fullstendig kapitulasjon. Det er rene virvar av rykter.

1/5

Måtte reise til Oslo i dag for om mulig å få noen sikre opplysninger. Alt tyder på at 1. mai krigen nok er slutt, men ingenting er sikkert annet enn at tyskerne har snudd ryggen til Amerika og England og går mot Russland, hvilket jeg tror blir deres undergang.

2/5

Fortsatt ikke noe sikkert om fred.

6/5

Keller ikke i dag noe virkelig nytt. Oppslag fra h.f. og N.S. står side om side, med advarsler om å holde fred og ro i landet. Der ut til at alt vil forløpe seg rolig.

7/5

Kl. 1/2 4 ble det første gang meldt om tysk kapitulasjon over hele linjen, men først kl. 6 e.m. turte man å stole på at det var sant. Flaggene gikk til topps over alt og fedrelandssangen ble sunget av alle. Både store og små begynte å marsjere i tog med norske flagg.

8/5

Beste en tur til Oslo for å se på storbylivet. Hele Karl Johan var stappe full av mennesker med hvor av norske fluypp. Gleden og jubelen var ubeskrivelig.

Jeg fikk flere ganger tårer i øynene, så bevegget var man og så lykkelig og fri følte man seg. Det som gledet meg mest, var at jeg fikk se hjemmefrontens vakthold av slottet sammen med det gamle norske ridende politi. Gleden var nok størst da man fikk se de frigitte fangene komme til byen som frie folk. Om kvelden var det noen sammenstøt mellom tyskerne og h.f.: 1 politi, 2 sivile og 1 tysker ble drept. Ellers var det rolig.

9/5

I dag begynte opprydding i N.S.-rekkene i Kråkstad og Lki. Jubelen er stor med hurrarop idet N.S.-rotter blir fort bort.

10/5

Jeg, Emil Henriksen og Petter Josefson fra Porsanger, fikk i stand en liten festlig tilstelning for finnmarkinger i Kråkstad - hvortil de fleste kom. Anton Elita og Hilb. Iversen fra Alta holdt seg for store til å møte på en så fattigslig fest som vårt. Vi var samlet 40 stykker med stort og smått og hadde en fredelig og hyggelig stund i sammen. Vi hadde rikelig med kaker og kaffestutning. Vi diskuterte også om hjemreisen m.v..

Man valgte Niska fra Vadso og meg til å ordne med myndighetene om hurtig hjemsendelse av evakuerte i Kråkstad. Kl. 7 gikk Tapio og Tobiassen og kl. 1/2 9 fikk vi vite at Tapio var tatt av h.f. da han og har vært N.S. og ordfører i sin kommune (Polmak). Samtidig ble Hilbert Iversen, Alta tatt av h.f. til forhør.

11/5

Både Tapio og Iversen er løslatt igjen, begge har vært N.S. engang. Hjemmefronten har tatt vaktholdet ved stasjonen her og det gleder meg

usigelig meget å se norske menn igjen gå med gevær og ha vakthold
over norsk eieredom.

13/5

En del av N.S.-rotter er løslatt igjen, hvorfor? Ikke vet jeg, men
føler mange ganger hang til ordentlig oppgjør med disse, men, men.
Jeg håper norske myndigheter straffe disse etter fortjeneste. Visst ikke,
er jeg klar over at mange kommer til straffe disse privat. I dag kl. 4
e.m. kom forsvarssjef kronprins Olaf til Oslo med regjeringsmedlemmer,
deriblant minister Terje Wold.

14/5

Jeg skulle til Oslo i dag, men måtte innstille turen - da
hjemmefrontens menn skal flytte hit til skolen hvor vi bor. Jeg vet
min hustru er blitt skremt to ganger av tyskere med våpen i hånden,
så hun er svært nervøs når hun ser noen komme med våpen.

Slutt....